

ČASOPIS S PODOBAMI ZA SLOVENSKO MLADINO.

Štev. 11.

V Ljubljani 1. novembra 1884.

Leto XIV.

Praznik v Mirnem selu.

Če voljni, prijat' lji ste, stópite z máno,
Ker res pomenljiv je nocojšni večer.
Ogledat vasico gremó neprostrano,
Kjer morda pribiva vam znancev katér.

Nebeščani okna odprli so svoja,
Da gledajo v praznično Selo mirnó;
A v Selu po hišah je lučie brez broja,
Ki vabijo tjà nas, migljaje ljubó.

Ta kraj osamljeni varuje zid béli,
A dom tu najéti, kedó hrepení?
Kedór pa se v tem bivališči naséli,
Da šél bi drugám si nikdár ne želí.

Kakó da le nizke so tukaj vse kočé
In zidana druga pri drugej tesnó?
O vem, da mi ní uganiti mogóče,
Kje ubožec, bogatec, velják stanujó.

O mnogo, o mnogo že tukaj vas hiva
In vedno število se vaše množí,
A nikdar beseda ne rani vas kriva,
Nesreča nobena pri vas ne grozí.

A mi, ki smo semkaj nocój se podali,
Da vkupe obhajamo sélski vaš god,
O koliko smo se užé vojskovali,
In koliko čaka nas bojev, nezgód!

Da! duša m je vérnim zdaj čas praznovanja,
Saj pokopalíšče jim zmage je kraj.
Za nas, ki živimo, je čas žalovanja:
Da skóraj se združimo, Bog ti nam daj!

Fr. Krek.

Cvetica življenja.

nekem hribovitem kraji je živela uboga vdova, ki je imela jedinega otroka, hčerko ob devetih letih. Oče je že davno počival v hladnej zemlji, in vdova si je z delom komaj toliko prisluzila, da ste mogli živeti. Druzega premoženja niste imeli, razven siromašne kože in dve kozici, kateri ste jima dajali mleka.

Nekega dne zbolí vdova. Ležala je v postelji in že dljé časa ni mogla vstati. Kozje mleko je bilo zdaj njiju jedina hrana. Skrbno je hčerka stregla ljubej materi ter milostivega Bogá vedno prosila, da bi jo skóraj ozdravil.

Bilo je nekega popóludne, da ubogo dekletce zopet žene kozi v hribe na pašo. Bil je lep, vroč dan. Kozí ste veselo skakali z skale na skalo a dekletce za njima. Ali čudno! denes se kozi niste onđu ustavili kakor drugekrati, nego šli ste dalje v hribovje. Dekletce tega ni zapazilo, ker je bilo v mislih domá pri ljubej materi. Kozí ste šli dalje in dalje, kakor bi znali, da je ondu v hribih kje boljša paša.

Zdajci se vzdrami ubogo dekletce ter si mane oči. Gleda okolo sebe, ali kóz ní. „Kam sem vender prišla?“ pravi sama v sebi, čudeč se. „V tem kraji nisem bila še nikoli.“

In takó je tudi bilo. Po teh hribih ni hodila še nikoli njena noga. Z vitkimi smrekami in hejami so bili tí kraji gosto zaraščeni. Glej, onđu stoji gola skala. Na njej ni nobenega drevesa. Samó tu in tam se vidi kak grmiček. In ravno tjá ste bežali njeni kozí. Deklica pohíti za njima, da bi ju vrnila, a bilo je že prepozno. Spretni živalci ste skakali od kamena na kamen, kakor bi imeli peroti. Deklica postoji pod skalo pri nekem grmu ter gleda veseli kozí.

V tem hipu zasliši poleg sebe tenek glas, da bi človek mislil slišati kakega ptiča. Obrne svoje oko tjá, od koder je prišel glas ter čuje: „Joj, joj! deklica, reši me, reši me! Da bi ti znala, kake bolečine trpim! O joj, joj meni!“ Deklica še zmirom zrè tjá, od koder je tenki glas dohajal, a ne vidi ničesar.

„O joj, joj!“ bilo je zopet slišati glas; „ali me ne vidiš?“

„Kjé si? kdo si?“ vpraša dekletce. „Jaz ne vidim nikogar.“

„Glej, tukaj sem, tukaj na tem grmu visim,“ odgovori tenek glas.

Deklica ugleda, da se res na veji bližnjega grma nekaj giblje. Pripogne glavo, da bi bolje videla. Ali kako se začudi! Na veji vidi viseti zeló majhenega človeka. Ni bil večji od palca na roki. Imel je pa v priméri s svojo postavo zeló dolgo brado, s katero se je bil zamotal v veje rečenega grma, ter je z nožicama otepal po zraku sém ter tjá. Deklica ga oprostí njegovih zanj, postavi ga pred se na zemljo in se mu na ves glas zasmeje.

„Takšnega človeka izvestno še nikoli vidila nisi, kakeršen sem jaz, „deklica moja ljuba,“ reče jej ta prečudni pritlikovec. „Glej, jaz sem tudi človek, ali vi veliki ljudje nas imenujete palčke, ker smo komaj tako veliki kakor palci vaših rok.“

„In kako si prišel tu sém na ta grm?“ vpraša deklica tikajoč ga. Vikati ga ni hotela „saj je manjši od mene,“ mislila si je.

„Stal sem ondu na onej skali,“ odgovori palček, „a pritekli ste tvoji dve kozí ravno proti meni. Teh sem se tako ustrašil, da sem skočil s skale. Priletel sem na ta grm in brada se mi je zapledla v veje. Hvala ti lepa,

deklica ljuba, da si me rešila hudih bolečin. Ti nisi bila še nikoli v tem kraju in tudi ne bodeš nikoli več; ali jaz sem dobro vedel, da ti prideš. Zatorej sem te pričakoval na onej skali. Znano mi je tudi, da so tvoja mati nevarno oboléli.

Osupelo ga gleda uboga dekletce ter ga naposled vpraša: „Kdo ti je to povedal?“

Palček se jej nasmeje in reče: „Palčkom je daleč na okolo vse znano. Ali pustiva zdaj to in idi z menoj v mojo palačo, kraljevo te hočem obdarovati. Samó toliko ti povem, da je na tebi, ali si hočeš za svoje življenje dobro ali slabo izbrati.“

In šla sta k skali. Pri zeló majhenej razpoklini sta nekoliko postala. Zdajci stopi palček v razpoklino ter tenko zažvižga. In glej! v tem hipu se je začela razpoklina širiti in raztezati.

„Idi za menoj!“ reče palček, in deklica stopi za njim v veliko votlino, ki je bila vsa razsvetljena. Tu in tam ugleda palčke, ki so se njenemu vodniku globoko priklanjali ter ga pozdravljali, rekoč: „Da si nam zdrav, o kralj naš dobri in ljubeznjivi!“

Deklica spozna, da je palček, katerega je ona rešila, kralj vseh palčkov.

Iz prve votline prideta v drugo, ki je bila še prostórnejša od prve. Pri vходу pogleda palček deklico in jej reče: „Prosim te, pazi tukaj dobro, da mi katerega mojih ljudi ne pohodiš.“

Komaj stopita v drugo votlino, začuje se iz sto in sto grl tenek glas: „Da si nam zdrav, o kralj!“ in brez števila palčkov se vsuje svojemu kralju naproti poljubljajoč mu roki in ga izprašujoč, kje je bil in zakaj je to dekletce s seboj pripeljal. — „Vse bodete izvedeli reče jim prijazno kralj. „Glej, tukaj je moje stanovanje,“ reče zdaj palček obrnivši se k deklici, in ondu je moj kraljevi sedež.“

Vsa zavzeta je gledala deklica lepoto in krasoto tega stanovanja. Vse se je blestelo samega zlatá in srebrá. Stene so bile prekrite s prekrasnim temno-rudečim žametom. Posebno je bil lep kraljevi prestol. Luči ni bilo videti nikjer nobene; svetili so sami kámeni, ki so bili v žamet všiti, ter se tako blestéli, da so kakor solnce razsvetljevali vso votlino.

„Idiva zdaj dalje,“ reče kralj. In šla sta v tretjo votlino. Noben palček ni šel za njima. Ta votlina je bila najmanjša od vseh. V njej ni bilo palčkov, samó neka prečudna vonjava je dehtéla po njej. Po tleh je bilo vse polno cvetie. Ali čudno! vse cvetice so bile pokrite s steklenimi pokrivali.

Palček odvéde deklico v sredo te obširne votline. Ondu so stale tri cvetice. Pred temi se ustavi.

„Glej, tukaj vidiš množino cvetic,“ reče palček s povzdignjenim in resnobnim glasom. „Vsaka cvetice nekaj pomeni; ali najlepše in najznamenitejše izmed vseh so samó te tri cvetice. Jedno teh hočem tebi podariti. Glej, prva je rumena kakor čisto zlató. Ako si njo izvoliš, dobila bodeš neizmerno bogastvo. Zlatá in srebrá bodeš imela, kolikor koli ga bode tvoje srce poželelo. — Glej, druga cvetice je rudeča kakor roža, kraljica vseh cvetic; nežna je kakor tvoja mlada lica. Ako si njo izbereš, dobila bodeš ž njo telesno lepoto. Tvoje lice bode lepše od jutranje zóre in cvetice te bodo zavidale zaradi čarobne krasote. Ljudje te bodo občudovali. — A tretja eve-

tica, kakor sama vidiš, ni lepa. Od nje prihaja vonjava, ki je v tej votlini. Podobna je pohlevnej vijolici po vašem grmovji. In da-si ni lepa, vendar je mnogo vredna, ker njena vonjava ozdravi vsacega bolnika. To so najlepše cvetice, kar jih imam. Ako si želiš bogastva, vzemi prvo; ako si želiš telesne lepote, vzemi drugo; in ako želiš bolniku povrniti ljubo zdravje, vzemi tretjo cvetico!“ —

To reki, molčal je palček.

Deklica je gledala cvetice. Taka zapeljiva sreča se jej še nikoli ni pripetila, zatoorej ni vedela, kaj bi storila. Zdajci se vzdrami in zavpije:

„Zlata moja mati je bolna! O daj mi tretjo cvetico, da mi zopet ozdravi!“

Takó je rekla deklica. Ljubezen do ljube matere je premagala poželenje po bogastvu in telesnej lepoti.

„Pravo cvetico si si izbrala,“ odgovori jej palček. „Bal sem se že za tebe. Ako bi si bila prvo ali drugo izbrala, res bi bila bogata ali lepa, ali — srečna bi ne bila nikoli. Bog te blagoslòvi za ljubezen, ki jo imaš do svoje dobre bolne matere. Ná, vzemi cvetico in nesi jo s seboj! Ali povem ti, da kakor hitro bode mati zdrava, izginila bode cvetica.“

Deklica je vzela cvetico življenja in se vrnila s palčkom v drugo votlino. Komaj pa stopi vanjo, zadoni jej od vseh strani na ušesa: „Živila, živila, dobra vrla deklica!“

Palčki so bili namreč utihnili, ko sta kralj in deklica stopila v tretjo votlino ter so poslušali pri vratih, katero cvetico si bode izbrala. Tudi njim se je dopadla otročja ljubezen do matere in zato so jo zdaj tako veselo pozdravljali.

Kralj palčkov jo je zdaj peljal iz svojih podzemeljskih jam. Pri izhodu iz zadnje votline se mu deklica lepo zahvali za prečudno cvetico. In zdaj se je razpoklina zopet stisnila, da ni bilo znati vhoda.

Deklica videč, da je sonce že nizko, spómne se kòz. Vsa prestrašena se ozré na skalo, in glej! ondu gori ste mirno stali, kakor bi čakali dekleteca. Ko ju k sebi pokliče, pritekli ste k njej in se jej dobrikali. Potem se pa spustita po navadi proti dómu in deklica hití za njima.

Zdaj uboga hčerka ni pazila na pot, nego mislila je, kako vesela bode mati, kadar zopet ozdravi.

Solnce se je ravno skrilo za gorami, ko ugleda deklica domačo hišo pred seboj. O s kakim veseljem je hitela v hišo k bolnej materi.

„Denes te pa dolgo ni domóv, dete moje,“ reče mati s slabotnim glasom.

„O mati, mati! kaj sem vam prinesla,“ vzklikne deklica ter položi cvetico na materino vzglavje.

Zdajci se je po vsej sobi razširjala neka čudna, prijetna vonjava. Mati je takój čutila nekaj krepčalnega ter je z veliko slastjo uživala prijetni duh zdravilne cvetice. Kri se jej je začela urneje prelivati po žilah in njeno poprej obledelo lice začelo se je rudečiti.

„Ali ta cvetica razširja to prijetno vonjavo?“ vpraša začudeno mati.

„Glej, nekako čudno mi prihaja po vsem telesu. Zdaj že lahko diham, no-bene bolečine ne čutim več. Zdi se mi, kakor da bi bila popolnem zdrava.“

„Glejte mati, kako moč ima ta cvetica življenja,“ reče hčerka ter objema in poljubljuje mater, ki se je čutila z vsakim trenutkom boljšo in krepkejšo.

Še ni minula dobra ura, kar se je vrnila hčerka in — mati je zdrava in krepka vstala iz postelje.

Mati in hčerka ste sedeli za mizo, na kateri je stala cvetica. Hčerka je pripovedovala vso dogodbo s palčkom in pozneje kakor po navadi ste šle ta večer spat.

Kadar se drugo jutro vzbudite, bil je njiju prvi pogled na cvetico. Ali cvetice ni bilo nikjer, izginila je, kakor je dejal palček. Ali prt na mizi vendar ni bil prazen. Mati je stopila k mizi in ostrmelala. Prt je bil poln — svetlih cekinov. Prešteli ste jih; bilo jih je trideset. Ta vsota jima je odvrnila siromaštvo od hiše, in od sih dob se jima je dobro godilo ves čas njiju življenja.

Miljenko Devojan.

— x —

Kako se je Ivan učil latinski.

„Oče!“ reče nekega dne Ivan, „jaz nečem biti priprost človek, jaz hočem biti gospod.“

„To je pač lahko reči,“ odgovoré oče. „Tudi jaz bi bil zadovoljen, če bi me kdo napravil velicega gospoda! Ali ne veš Ivan, da mora vsak gospod znati latinski?“

„No, kaj pa je to! Jaz idem po svetu in se bom kmalu naučil latinski.“

„Ako misliš, da je to tako lahko, pa pojdi in skušaj!“ odgovoré oče.

Ivan si natlači žepe s kruhom in gre v svet učit se latinski. Ni mislil, da je svet tako velik, ker šel je naravnost za nosom izpod domače strehe. Ker ni prišel vse svoje žive dni iz domače vasi, čudil se je zelo, ko je stopil na prvi hrib in ugledal pred seboj kos svetá, katerega niti pregledati ni mogel.

„Jojmina,“ vzkliknil je Ivan, „to je velika raván, kdaj jo bodem imel za seboj?“

Šel je zatorej po tem velikem svetu dalje in kderkoli je srečal kakega gospoda, pazil je, kaj da govori, misleč, da je to latinski. Ni trajalo dolgo, da zagleda gospoda, ki je stal na dvorišči in nekomu rekel: „Sod okrogli.“ Te dve besedi je slišal Ivan in takój ju je desetkrat ponovil, da bi ju ne pozabil. Šel je dalje in videl zopet gospoda, ki je pri oknu gledal. Pod oknom pa je stal deček, gledal nekega ptiča in klical. „Ris tu pije!“

„Sod okrogli — ris tu pije“ je ponavljal Ivan in šel dalje. „Zdaj znam uže pet latinskih besed, in za trdno se nádejam, da postanem gospod!“ Sto korakov dalje je stal zopet nek gospod in ukazoval hlapcu, kazoč na kola: „Tu so kôla!“

„Sod okrogli — ris tu pije — tu so kôla“ ponavljal je Ivan, in ko je to dobro znal, poškočil je od velike radosti in govoril sam v sebi: „Ne vem, kaj so oče mislili; vsaj se učim latinski igrave in kmalu bodem znal latinski bolje nego svoj materini jezik.“

Šel je zopet kakih dve sto korakov dalje. Cesta ga je peljala okolo vrta, v katerem je kopal vrtnar. Kar pride gospodar na vrt in zakliče oblastno: „Tu-le koplji!“

„Sod okrogli — ris tu pije — tu so kôla — tu-le koplji“ govoril je Ivan in šel dalje. Najedenkrat pa se ustavi, začne premišljevati in reče:

„Zakaj naj bi se toliko latinski učil! Naš gospod, cerkveni pevovodja, ne umeje mnogo več in je vender gospod! Ako bi se moral še veliko takih besed naučiti, zapomnil bi si jih, ali lehko bi se mi pri tem pamet zmedla!“ Pri tem modrem premišljevanji izpodtaknil se je Ivan ob kamen in potem letel domóv, kakor bi ga kdo podil.

„Glejte no, Ivan je že domá,“ začudijo se oče, ko je stopil v vežo.
„No, kako pa znaš latinski?“

„Soč okrogli — ris tu pije,“ odgovori Ivan s ponosnim glasom. Trdno je bil namreč sklenil, da ne bode drugače govoril nego latinski.

„Kaj blebetaš, kar nihče ne umeje!“ zagodrnajo oče nad Ivanom.

A mati, ki jim vest ni dala mirú, vprašajo ga čez nekoliko časa: „Kje pa si hodil ves dan, deček moj?“

„Tu so kôla — tu-le koplji,“ odgovori na to Ivan.

„Ali se ti je pamet zmešala, da tako odgovarjaš?“ hudovali so se mati. Ali Ivan je začel od novega svojo latinsko pesenco, in naj bi ga vprašal kdorkoli in o čemurkoli, odgovoril ni družega nego: „soč okrogli — ris tu pije — tù so kôla — tu-le koplji.“ In ker je to prav hitro izgovarjal, vedel ni nihče, kaj govori.

„Oče!“ rečejo za nekoliko dni mati svojemu možu, „najin sin Ivan je zblaznel; govori nekaj, a sam ne ve kaj. Morala sem vprašati starega pastirja, kaj bi mu pomoglo. Zdaj vem.“

„Nu, kaj pa?“

„Svetoval mi je, da bi mu z viška in nenadoma vlila mrzle vode na glavo. Tako mu bode njegova domišljija kmalu prešla.“ — „To moraš takój poskusiti, ker ravno zdaj sedi pod hlevom ves zamišljen,“ rekó oče. „Idi, vzemi vedro mrzle vode, zlezi na hlev in izlij skozi okno vodo nanj; videli bodedo, če to pomaga.“

Mati vzamejo vedro vode, zlezejo na hlev in jo zlijó v trenutku na zamišljenega latincea. Ta poskoči, prime se za glavo in vpije na vse grlo: „Oče, mati, pomagajta, o moja glava!“

Oče pridejo, in kakor bi o vsem tem ničesar ne vedeli, vprašajo začudeni: „Kaj pa je? kaj se ti je zgodilo?“

„Sedel sem in premišljeval latinski, kar najedenkrat, kakor bi se nebo odtrgalo in me pokončati hotelo, bil sem moker do kože,“ toži Ivan.

Jaz sem mislil, da si pozabil slovenski govoriti, a zdaj slišim, da še dobro znaš,“ smijali so se oče.

„Ravno zdaj v trenutku sem pozabil latinski,“ reče Ivan.

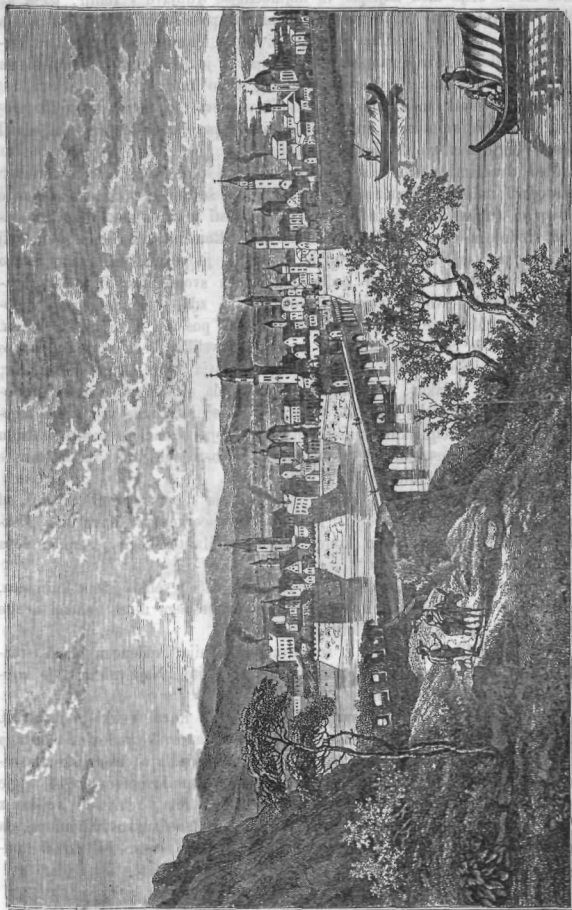
„Sam Bog ti je to misel vzel, ker je boljše, da ostaneš stari, pošteni Ivan, nego pa blazen gospod. Zapomni si to!“

Po teh besedah gredó oče naravnost k materi in rekó: „Ivan je ozdravljen; Bog hotel, da mu take misli ne pridejo več v glavo.“

Oče so prav govorili. Od te dobe je govoril Ivan različno slovenski in se ni hotel nikdar več učiti latinski.

(Iz „Češčine“ preložil H. Podkrajšek.)

Mantova.

Mantova.

Reka Mincio, izhajajoča iz Gardskega jezera, razširjuje se na planem ter naredi veliko močvirsko jezero. Na otoku tega jezera stoji Mantova, glavno mesto severo-italijanske pokrajine Mantovske. Mesto obstoji iz notranjega

mesta in pet predmestij, ki so vsa močno utrjena. Mantova šteje 28.000 prebivalcev ter se šteje med najlepše in najmočnejše trdnjave v Italiji, da-si na človeka, ki pride prvič v to mesto, ne naredi posebno ugodnega utisa, a to zaradi tega ne, ker je trdnjava. Najlepši trg v Mantovi je „Piazza di Virgilio“; tu stoji kip slovečega pesnika Virgilija, ki je bil v obližji Mantovskega mesta porojen in njemu na čast je dobil trg svoje imé.

Virgilij, prvak med rimskimi pesniki, opeval je mesto v svojih prekrasnih pesniških umotvorih, in Dante, največji pesnik srednjega veka, slavil je mesto Mantovo v svojih slovečih poezijah.

Med krasnimi poslopji se najbolj odlikuje poslopje „Corte imperiale“, ki je svojina rodovine Gonzage. Tu se vidijo še denes prekrasne slikarije al fresco od Julija Romana in druge znamenitosti prvih umetelnikov iz starega in srednjega veka. Slikarske učilnice Julija Romana v Mantovi so nekdanj zeló slovele po vsej Italiji, in ravno on je bil, ki je pozidal prekrasno palačo „del Tè“ v podobi črke T, od koder ima palača svoje imé. Ta poletna palača je bila nekdanj svojina vojvodov Gonzage, a zdaj je kraljevi grad v notranjem mestu Mantove. Najznamenitejše v tem poslopji je orjaška dvorana. Od vseh strani je človek obdan v tej dvorani od velikanskega skalovja, katero razbijajo orjaki. Še celó tla so iz razbitega skalovja, a na stropu je Jupiter, ki meče strele iz oblakov. — Pómneti je treba, da so v Mantovi dolgo gospodovali vojvode Mantovske rodovine Gonzaga, ki so mesto na vse strani lepšali z raznimi umeteljniškimi umotvori. Sv. Alojzij Gonzaga (umrl v Rimu 1581. l.), katerega posebno šolska mladina zeló časti, izhajal je iz postranske vrste tega rodú, od mejnih grofov Kastilijonskih.

Druge znamenitosti so: Cerkev sv. Andreja s prekrasnimi slikami od Canove, stolica sv. Petra in 1807. leta pozidana cerkev sv. Mavricije. Znamenita je tudi na zahodnjem konci gorenjega Mantovskega jezera prelepa cerkev „Madonna delle Gracie.“

V Mantovi ste dve gimnaziji in jedno seminišče; velika javna knjižnica, ki je največja v vsej Italiji, in imeniten muzej, kakeršnega nima nobeno drugo mesto v Italiji, razven Rima, Florence in Napolja.

Orbt se odlikuje posebno z izdelovanjem úsnija, svilenega blagá, različnih trakov, platna, steklenine, pergamena, kočij itd. Najživahnejša je kupčija s svilo in svilenim blagom.

Mantova je bila ustanovljena od Rimljanov in Karol Veliki jo je utrdil. Od 15. stoletja je bila pod gospodstvom vojvodov Mantovske rodovine Gonzaga in s poslednjim vojvodom tega rodú 1797. l. je pripala k avstrijskemu cesarstvu. Leta 1805. so jo dobili Italijani nazaj, a kmalu potem (1814. l.) je pripala zopet k Avstriji, kjer je ostala do 1866. leta, rekši do vojske z Italijani, v katerej smo prepustili laško kronovino Benečansko Italijanom, da bi se mir napravil z Lahi, ki so vedno napadali naše cesarstvo zaradi lombardo beneške dežele.

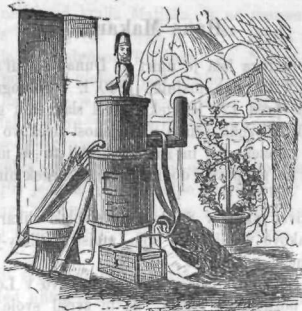
T.

Mihčeve sanje.

Mikačev Mihec se je necega jutra minulega tedna ves objokan probudil in se kremžil, dokler ga niso mati k zajutreku poklicali. Solzé v njegovih očeh je prva zagledala dekla Anica, ki je na vse zgodaj prišla v hišo po krtačo. Ne dolgo, in vsa družina je znala, da se je Mihec po noči jokal. Na očetovo vprašanje, zakaj se je jokal, pripoveduje ves otožen, da je imel po noči hude sanje. Sanjalo se mu je, da so prišli biriči, ki so za nekov očetov dolg vse pohišne stvari zarubili in iz hiše odnesli: očetov dežnik, škatlo za klobuk, sekiro, torbo, peč in še celó materine najlepše cvetice so iz okna vzeli ter vse skupaj postavili vên pred hišna vrata. Mihec jih je s solzami v očeh prosil, naj bi počakali vsaj toliko časa, da pridejo oče in mati domov, ali bilo je vse zaman. Naposled dobi Mihec v sanjah pogum ter hiti iz sobe, da bi rešil zarubljene stvari. Najpred pograbi peč — ali o joj — v

tem hipu ugleda vrhu peči bradatega možica, ki mu je zobí pokazal in pretíl, da ga takój v prah zmelje, ako se le pritakne bodi si katere koli stvari, ki so jih biriči pobrali. V tem strahu se je Mihec probudil, tresoč se po vsem telesu. Ni znal, ali spi ali čuje, dokler ni prišla dekla Anica v sobo, ki je iskala krtačo.

To so bile Mihčeve sanje, katere je pripovedoval očetu in družini pri zajutreku.

Ko so oče slišali, kaj je Mihec sanjal, globoko so vzdihnili, a mati so žalostno pogledali očeta ter rekli: „Morda bođe res takó, ako ne poplačamo skoraj zaostalega davka.“

Tudi v šoli je moral Mihec svoje sanje pripovedovati.

Mlinarjev Lukec ga je izdal, kateremu je vže po poti vse povedal, kaj se mu je sanjalo. Glasno in v lepih stavkih je Mihec na učiteljevo povelje še jedenkrat svoje sanje povedal v šoli. Učitelj ga so pohvalili in rekli, da je v lepih stavkih govoril ter se v materinem jeziku vže precej dobro izuril. Potem ga pokličejo k šolskej tabli, na katero je moral Mihec po narekovanji gospoda učitelja sledeče besede zapisati: peč, dežnik, škatla, sekira, torba in cvetice. K tem besedam so imeli učenci za prihodnjo soboto napraviti primerne stavke.

Učitelj še porekó: „Vidiš Mihec, tvoje sanje niso brez poména. Sanjal si o najpotrébnejših stvaréh za zimo. Peč nam daje gorkoto, dežnik nas brani dežja, sekira nam drva razcepi, v torbo spravljamo razne stvari a cvetice nas opominajo vesele pomládi“....

„In škatla?“ povpraša hitro Telebanov Jožek....

Vsi otroci se mu nasmejejo, a učitelj rekó: „Mislil sem si takój, da bođe kdo vprašal za škatlo. Škatlo, o katerej je Mihec sanjal, imam pa jaz

v omari spravljeno in jo bodem ónemu postavil na glavo, kateri bode največ šepetal.

Vse se je zopet glasno zasmijalo, dobro vedoč, da so se gosp. učitelj le malo pošalili, a Lukačev Mihec se je še najbolj smijal.

Drugo uro pridejo gosp. katehet v šolo. Opazivši na šolskej ploči zapisane besede, spusté se tudi oni v razgovor o Mihčevih sanjah. Naposled rekó: „Otroci, kakor vas peč greje po zimi, takó naj vas greje ves čas vašega življenja milost božja; kakor vas dežnik brani snega in dežja, takó naj vas brani molitev vseh skušnjav in hudih misel; sekira naj vam pomeni ostrost in bistrournost vaših misli, torba zbirko dobrih del, a cvetice plačilo za vaša dobra dela, katero vas čaka, ako bodete pridni in vztrajni.

Prihodnjo soboto so prinesli vsi otroci prav dobro izdelane naloge v šolo; posebno dobro jo je izdelal Lukačev Mihec, ki je svoje sanje potem še nekoliko dni razlagal po vasi otrokom. Lj. T.

— * —

Hans Makart.

3. dan oktobra tega leta je umrl na Dunaji slavni slikar Hans Makart. Porodil se je v 29. dan majnika 1840. l. v Solnogradu, rekši v ónem mestu, kjer je pred 128 leti tekla zibel slavnemu godbeniku Mozartu. Roditelji, ki so takój spoznali veliko nadarjenost dečkovo za risanje, poslali so ga na akademijo umetelnosti in znanosti. Ali tu se mu ni godilo dobro, kajti ondotni učitelji so ga poslali domóv, češ, da deček nima potrebnega darú za to umetelnost.

Sreča, da je živel takrat v Solnogradu sivolasi slikar Schiffmann, ki je peljal dečka v Monakovo v slikarsko šolo mojstra Piloty-ja. Tu se je hitro razvijal um nadepolnega mladeniča.

Vže 1862. leta je potoval na svetovno razstavo v London. Od tod se je podal v Pariz in pozneje na Laško, da bi zvršil svoje vednosti po slikah drugih mojstrov.

Vrnavšemu se iz Laškega, pokličejo ga naš presvitli cesar, ki vedno radi podpirajo domače umetelnike, na Dunaj, kjer mu priredijo delarnico na državne troške. Od silih dób je zaslovel naš sodržavljan po vsem svetu. Lepa vrsta prekrasnih slik so storile njegovo imé nesmrtno. Ko pa so naš presvitli cesar obhajali srebrno poroko, bil je Hans Makart óni, ki je to slavnost posebno poveličal. Slavnostni sprevod v 24. dan aprila 1879. l., ki se je premikal po širokih ulicah obširnega dunajskega mesta, občudovalo je tisoče in tisoče zbranega ljudstva in navdušeno je pozdravljala množica slavnega umetelnika, jezdečega na belcu vsemu sprevodu na čelu.

Pogreba, ki se je vršil v 6. dan oktobra t. l. na Dunaji, vdeležilo se je mnogo občinstva. Umeteljniška društva od vseh krajev obširne Avstrije in tudi izvan naših mej so bila zastopana pri tej priliki, kajti slavila so spomin jednega najslavnejših do sedaj živočih slikarjev vsega sveta. H. Podkrajšek.

— * —

Kralj Matjaž.

(Priobčuje Fr. Hubad.)

IV.

Križman je bil pisar pri nekej graščini. Nekdaj gresta on in njegov gospod na sprehod v bližnjo hosto. Prideta vže tako daleč, da nista vedela, kje sta. Gospod si ne upa dalje, zatorej se vrne domov, a Križman stopa radoveden naprej po gladkejši stezi. Hodi in hodi, da so se mu vže nogi šibili. Solnce je bilo vže nizko in Križman se začne kesati, da se ni vrnil z gospodom domov. V tem hipu zagleda, da ni več nobenega pota naprej, nego samó nazaj. Izgubljal se je pot pod veliko skalo, a okolo in okolo je bilo vse gosto zaraščeno. „Lejte kleka“ — reče sam v sebi — „mar bi bil šel z gospodom nazaj!“ Truden sede na kamen in ogleduje skalo. Pod mahom ugleda napis. Gleda in gleda, a ne more razumeti, kaj se bere; a toliko se mu je vender zdelo, da je nekaj od kralja Matjaža. Zdajci se odpre skala in na dan pride star mož, oblečen kakor kak minih.

„Kaj gledaš,“ vpraša Križmana.

„Tu se bere nekaj od kralja Matjaža, a ne morem razmotati, kaj je!“

„Ali bi morda rad kaj več izvedel o tem?“ vpraša minih.

„To se zna, da bi,“ odgovori Križman. — „Nu pa pojdi z menoj!“ reče minih in ga pelje po luknji globoko pod zemljo. Prideta do zelo velike cerkve ter gresta vanjo. Ravno se je brala sv. maša; a vsi pričujoči so dremali, še celó mašnik je kimal z glavo pri oltarji. Minih sede v klop, ter namigne Križmanu, da naj sede tik njega.

Nekaj časa molita, potlej ga pa pelje od okna do okna. Križman pogleda skozi vsako okno. Pri jednem je videl tolpo mrtvih ljudi. „Kaj je to?“ vpraša minih. „To je kuga,“ odgovori minih in mu pove vse, kdaj bode začela ljudi moriti. Skozi druga okna je videl vojske, potrese, lakoto, sušo in druge take stvari.

Ko je pogledal skozi zadnje okno, videl je dve gori, ki ste bili priveznini druga na drugo. Med njima je bila velika tolpa konjиков in pešcev. Med vojaki, pri lepo pregrnjeni mizi, sedel je kralj Matjaž sam lepo napravljen. Obleka se mu je lesketala samega zlatá in kriva sablja mu je visela ob boku. Vsi vojaki so dremali, jedni so kimali z glavo na sedlu, a drugim je vže zlezla glava med kolena. Kralj je slonel za mizo in spal. „Kdo je ta?“ vpraša Križman. „To je kralj Matjaž in njegova vojska,“ odgovori minih.

Ravno je hotel iti s svojimi vojaci nad sovražnika, pa ste se zgrnili gori nad vojsko. Že veliko let spi tukaj. Včasih se zbudi kralj in vpraša, ali še letajo po svetu one ptice, ki imajo belo in črno perje na perutih, to so srake. Ako se mu pové, da letajo še, odmajje žalosten z glavo in zopet zaspi. Kadar pa ne bodo več let-le srake po svetu, zbudil se bode s svojo vojsko, priderl na svet in premagal vse naše sovražnike. Hude vojske bodo nastale óni čas po vsem svetu. Ljudstvo se bode vojskovalo z ljudstvom, a kralj Matjaž bode premagal vse, in po sih dob bode tako dobro na svetu, kakor se bere v svetem evangeliu, da bode „jeden hlev in jeden pastir.“

„Kdaj se pa bode vse to zgodilo in kdaj ne bode več srak na svetu?“ vpraša Križman.

„Poskusi potegniti óno sabljo iz nožnic,“ pravi minih. Na steni je visela težka sablja, kakeršne zdaj že ni videti nikjer več na svetu. Križman prime za ročaj in vleče; ali zamán napenja vse žile, komaj za palec jo potegne iz nožnic, in takój mu zleze zopet sama nazaj. Ko se je prikazalo nekoliko gole sablje iz nožnic, dvigali so vojaci in kralj Matjaž glave po konci in odpirali oči.

Ko je pa sablja zlezla zopet nazaj, zadremali so vsi. „Glej, zdaj vže še ni pravega časa. Kadar se porodi junak, da pride v goro in potegne sabljo iz nožnic, takrat ne bode več srak na svetu, takrat se zbudi kralj Matjaž in plane z vojsko na svet.“

„In kdaj se bode porodil tak junak?“ vpraša Križman. Ali minih ga osorno pogleda, udari za uho in izpusti. Tega mu namreč ni hotel povedati. *(Priobčil J. Zavojšček v „Novicah.“)*

V.

Bil je kralj Matjaž dober kralj. Dal je same zlate (cekine) kovati. Drugega denarja niso poznali. Zato so bili takrat v resnici zlati časi. Pod košatimi lipami so naši očaki vsak dan se veselili in v svitle kozarce rujno vince natakali. Bil je kralj Matjaž slovensk kralj — naše gore list. Zbralo si ga je ljudstvo na Celovškem polji in v starem Kernu je imel svoj prestol. Noč in dan so bila odprta grajska vrata, vsak siromak si je lahko izprosil milosti in pravice. Ker je pa kralj Matjaž bil zeló imovit kralj, bili so mu drugi kralji zavidni, in kakor gosence na repišči prišel je jedenkrat iz ónega kraja, kjer solnce zahaja, sovražnik nad Matjaža in je pokončal v krvavem boji njegovo vojsko do sto zvestih junakov. Vender kralj ni bil ubit, ker je bil pravičen. Ko ga je v begu sovražnik že mislil zajeti, odprla se je skala v Pečicah, do katerih je bil pobegnil, in skrila ga je pred britkim mečem sovražnikovim. Ondu počiva zdaj s svojimi junaci, in kadar mu bode brada vzrastla devetkrat okolo mize, dala ga bode gora nazaj, da srečno vlada slovenski ród.

Izvoljenim se večkrat posreči, da pridejo do njega. Bil je pri Pečicah kovač. Ko je nekoč iskal po gori glogovega ročnika za kládivo, našel je duplo, skozi katero pride v hipu v prečuden svet. Vidi kralja Matjaža pri okroglej kamenitej mizi sedeti in dremati a njegovi junaci so ležali podolgoma na tleh. Na mizi je bila debela mošnja samih zlatnikov. Kovač jo je vzel in bil odslej bogat mož. *(Davorin Trstenjak v „Novicah 1857. L.)*

—

Samotni grob na vseh mrtvih dan.

V tihem kraju med grobovi
Grob samotni mi leži;
Vsakovrstnimi cvetóvi
Venčan, kakor drugi ní.

V rajskomilej razsvetljavi
Spomeniki se blesté,
Mnogim póje se o slavi
Ki že davno sladko spé.

Nihče, nihče pa ne spómni
Gropa se samótnega,
Nihče drug kot pevec skrómni
In pa milost — Večnega.

Fr. Savinjski.

—

Zgodovinsko - mestopisni obrazci.

(Spisuje P. F. H.)

XIV. Ljubljana.

(Dalje.)

dan vseh svetnikov 1370. l. prideta Rudolfova naslednika Albrecht III. in Leopold III. v Ljubljano, da se jima poklonijo stanovi. O tej priliki je dobila Ljubljana pravico, da je smelo 12 porotnikov, imajočih pravico nositi škrlatasto obleko po običajih beneških plemičev, vsako leto izvoliti sodnika, kateri je prisegel, da bode sodil pravično ubogim in imovitim.

Ko je 1374. l. umrl Goriški grof Albrecht IV., s katerim je bil vže Rudolf IV. sklenil dedno pogodbo, pripala je Kranjskej „slovenska meja“ s Krasom in Metliko. Dedna kneza skličeta okolo binkoštih stanove Kranjske in pridobljenih dežel v Ljubljano, da bi se skupno poklonili knezoma. Stanovi so prisegli zvestobo ter si ob enem izvolili Ljubljano za svoje središče. Dan tega združenja se more smatrati za rodni dan krajske vojvodine in pričetek deželnega zbora kranjskih stanov.

Leta 1379. sta si Albrecht in Leopold razdelila avstrijske dedne dežele. Leopold je dobil Kranjsko in je bival časi tudi v Ljubljani. V tej dobi se je Ljubljana, do sih dob le središče takó zvanega Ortenburškega Kranjskega, jako razširila, ker je lahko vzprijela toliko gostov vojvodovega spremstva, mnogo deželnih uradnikov in tujcev zaradi živahne trgovine, katero je Leopold zeló pospeševal z raznimi svobodščinami. Tudi je deželnemu glavarju ostro zaukazal, da ne sme zaprečevati svobodne volitve mestnega sodnika. Čim bolj se je razširjala moč Habsburžanov proti jugu in jugovzhodu, tem večjo veljavo je dobivala „bela Ljubljana.“ Vzlasti se je njeno blagóstanje povzdignilo s priklopom Reke (1374. l.) in Trsta (1382. l.) ker je postala zopet središče trgovine za severne dežele, kakor je bila v dobi Rimljanov stara Emona.

Tudi njegovemu sinu in nasledniku Ernestu Železnemu je bila Ljubljana na skrbi. Leta 1411. je zapovedal deželnemu glavarju Urhu Šenku Osterviškemu, naj Ljubljančani nemudoma napravijo nasipe okolo mesta ter obzidje bolje utrdijo; tudi naj zahteva od samostanov, župnikov in drugih, da svojim podložnikom zapovedó, meščanom pomagati apna, kamenja in drugih potrebščin voziti ter pri delu pomagati. Plemenitaži in vitezi, ki imajo hiše v Ljubljani, naj v njih ostanejo in dobro v bran postavijo, da ne bode mesto zaradi njih imelo kvare. Ko se je bil namreč raznesel glas, da v Evropo prihruvsí Turki neusmiljeno požigajo in moré, drveč vedno bolj proti severu, začeli so se velikaši izseljevati na svoje močne in trdne gradove. — Tudi je zaukazal (l. 1418.) na prošnjo meščanov, naj se pri cerkvi sv. Nikolaja zopet prične šola, ki se je bila opustila. Iz tega se vidi, da je Ljubljana imela zgodaj svoje učilnice.

Za njim je dobila Ljubljana vladarja, katerega sme po vsej pravici „svojega očeta“ imenovati. Ta je bil Friderik IV. Vže na potu v sv. deželo se je Friderik mudil v Ljubljani in ko se je vračal, podaril jej je mnogo trgovskih pravic. Leta 1440. je bil Friderik izvoljen za rimsko-nemškega

cesarja. Zaradi razdelitve dednih dežel se je vnel med njim in bratom Albrehtom prepir. Albreht se je združil z ošabnim Celjskim grofom Ulrikom ter je derl z vojsko proti Ljubljani (l. 1441.), ko je bil Friderik ravno na potu v Nemčijo, da bi se dal slovesno venčati. Zapovednik Ljubljani je bil hrabri Jurij Apfalterer, ki je sklenil braniti mesto do zadnjega moža, da-si je štela oblegovalna četa nad 16.000 mož. Celjani so napadli mesto in metali debelo kamenje vanj. Brambovci so hrabro odbijali vse napade in oblegovalci so se morali zadovoljiti z ropanjem in požiganjem po okolici. Dan pred sv. Janezom l. 1442. so oblegovalci odrinili od mesta. Poveljnik Turn, katerega je bil Friderik s 13.000 vojaki na pomoč poslal, zasačil je tolpo Celjskih vojakov ter jej pobral novce in druge dragocenosti, katere so nameravali v Celjskem gradu spraviti. Česar niso po Ljubljanskej okolici opustošili vojaki, pokončala je velika tolpa kobilic, ki je prifrčala v 20. dan avgusta v te kraje.

Cesar je slišal o zvestobi in hrabrosti Ljubljančanov in zato jim je potrdil stare pravice. Leta 1444. je prišel sam v Ljubljano s sijajnim spremstvom, med katerim je bil tudi Enej Silviji, cesarjev tajnik in poznejši papež Pij II.

Posebno važno dejanje Friderikovo za Ljubljano in Kranjsko je ustanovitev škofije. Ker je spoznal živo potrebo posebne škofije za Kranjsko, in iz hvaležnosti, da je bil 1458. leta rešen smrtne nevarnosti, ustanovil je Ljubljansko škofijo. Velika in lepa slika v svetišči nad velikim oltarjem stolne cerkve nam kaže to nevarnost in Friderikovo prikazen. Leta 1458. sta namreč cesarju po življenji stregla vdova poslednjega Celjskega grofa Ulrika, katerega so Ogrji zavrtno umorili, in njen vojskovodja Ivan Vitovic. A po noči se prikaže cesarju sv. Nikolaj — takó se pripoveduje — ter ga resno opomina, naj se umakne v grad, ako se hoče nevarnosti izogniti. Cesar je to storil in ušel pretečej nevarnosti. Da se pokaže hvaležnega, sklenil je sv. Nikolaju na čast ustanoviti novo škofijo v Ljubljani.

V 6. dan decembra 1461. leta je podpisal v Gradu v pričo dveh kardinalov, več škofov in mnogo grofov in plemičev ustanovno pismo Ljubljanske škofije s stolnim proštom, dekanom in 10 kanoniki. Papež Pij II. je potrdil 1462. leta ustanovo ter jo podvrzel neposredno papeževej stolici. Prvi škof je bil Žiga pl. Lamberg, bivši župnik v Šmartnu poleg Kranja.

K novej škofiji so pripadale razven stolne cerkve samó še te župnije po Kranjskem: sv. Petra, poleg mestnega obzidja (ta župnija je jako stara, ker se tu vže 1248. leta nahaja škof župnik Ljudevit); Šentvid nad Ljubljano, Šmartno poleg Kranja, Naklo, Vodice, Radovljica, Svibno in Šentjernej na Dolenjskem. Tako je postavil cesar Friderik temelj duhovnemu zjedinenju Kranjskih Slovencev; vendar je z malo izpremembami ostalo takó še mnogo let tja do 1787. l. — Cesar Ferdinand I. je 1533. l. podaril tedanjemu škofu Kristofu pl. Raubarju častni naslov „kneza.“

Ko je bil leta 1751. zatrt Oglejski patrijarhat, bil je večji del Kranjske vojvodine, pripadajoč k omenjenemu patrijarhatu, združen z novo ustanovljeno Goriško nadškofijo. A cesar Jožef II. je izrazil željo papežu Piju VI., naj se bolj primerno uredijo škofijske meje. Tedanji škof grof Karol Herberstein je v ta namen odstopil 47 duhovnij po Koroškem in Štirskem, a za izgubo je pripadlo k Ljubljanskej škofiji nad 100 duhovnij po Dolenjskem, Gorenjskem

in Notranjskem. Tudi je bila Ljubljanska škofija o tej priliki povzdignjena v nadškofijo (1787. l.). Ali ta čast je trajala samo do 1806. leta. Naslednje leto jej je bilo tudi vzeto častno ime „knežije,“ katero je pa 1826. leta cesar Frane I. škofu A. A. Wolfu blazega spomina zopet podelil. Leta 1830. so se škofiji priklopile duhovnije Bistriške, Postojnske in Ipavske dekanije, a tri leta pozneje še duhovnija Motniška. Od sih dob so deželne meje tudi škofijne. Letos izvoljeni knezoškof dr. J. Misija je 27. v vrsti škofov Ljubljanskih.

Ali še večjo čast je skazal cesar Friderik IV. Ljubljani, ko jo je napravil za glavno mesto Kranjske vojvodine, katera je nastala po zaporednem združenju Gorenjskega, Dolenjskega, Metlike, Pivke in drugih delov Notranjskega, kakor smo že poprej omenili. Novič jej je podelil raznih pravic in potrdil stare, podpiral obrt in trgovino. Deželi pa je l. 1463. zaradi njene izvanredne zvestobe pomnožil in izboljšal grb ter jej za stalno ustanovil deželne barve: belo-modro-rudečo.

Tako je postala Ljubljana za dobe Friderika središče in stolica Slovincem.

Iz srednjega veka nam je še to zabilježiti, da so koroški vojvode v Ljubljani tudi novce kovali. Vzlasti se nahajajo novci iz dobe vojvode Bernarda (l. 1202—1256.)

Nova nevarnost je pretela v dobi Friderika proti slovenskim pokrajinam od krvoločnih Turkov, kakor nekdaj od Avarov in Ogrov. Tu naj omenim samo ónih napadov, v katerih je Ljubljana trpela.

Vže 1469. leta je prilomastil bosniški paša Vejbeg na Slovensko ter skušal z jedno četo zasesti Ljubljano, a zavoljo hrabrosti Ljubljančanov mu izpodletelo.

Leta 1472. se je krvoločnih Turkov pridrvilo kot listja in trave in ubogi Dolenjci so stokali pod britkim mečem. Turki so vse poplavalí, pomendrali, požgali in pomorili ter drli naravnost proti Ljubljani. Z divjo navdušenostjo so začeli naskakovati mesto. Sreča jim je bila ugodna in priderli so v Šenpetersko predmestje in Poljane, zažgali lepo Šenpetersko cerkev, ali v notranje mesto vendar niso mogli. V pridobljenih ulicah so si napravili močne okope, a glavni tabor so imeli pri Šiški in za sv. Krištofa cerkvico „v Jami.“ Ljubljančanom srce ni upadlo; krepko so padali nad sovražnika, pregnali Turke najpred iz predmestja Poljan in oteli Šenpeter. Turki ostavivši svoje šotore, povrnili so se v Bosno. To zmago so Ljubljančani dolgo potem vsacega leta slavili za sv. Krištofa cerkvico na velikonočni ponedeljek.

Leta 1473. so Turki divjali mimo Ljubljanec dalje čez Kokro proti Koroškem. Takisto tudi 1492. leta, vračajoč se s Koroškega, po Ljubljanskej okolici, kjer so skušali razdjeti in požgati predmestja.

Odslej so prenehali za nekaj let divji turški navali. Ljubljančani so si prizadevali, da bi uredili občinsko življenje, ker jim je cesar Maksimilijan I. 1504. leta dovolil, da si smejo po svojej volji izbrati župana. Prvi Ljubljanski župan je bil Ivan Lanthieri.

Vsled turških napadov je nastala huda draginja in lakota po vsej deželi. Tej bédi se je pridružila 1509. leta še druga. Hud potres je razrušil križevniško hišo in cerkev, vicedomovo poslopje, 8 mestnih obzidnih stolpov, jeden del mestnega obzidja, deželno hišo in še druga trdna poslopja.

(Dalje in konec prihodnjic)

Razne stvari.

Kratkočasnice.

* **Mati se napravijo v cerkev.** Lukec jih vpraša, kam da gredó. „Grem v cerkev Boga prosit, da bi nam dal kruha,“ odgovoré mati. — „O mati, denes vam ni treba hoditi Boga prosit, ker sem videl, da denes pri našem dedu kruh pekó,“ odgovori naglo priprosti Lukec.

* **Gospa obišče prijateljico.** Razgovarjati se o gospodinjstvu. Na vrsto pride tudi pogovor o perilu. Gospa pravi: „Jaz imam navado, da čunje pred perilom vselej malo pokuham.“ — Hčerka od prijateljice, ki je to slišala, hitro se oglasi in reče: „Naša mati pa čunj ne kuhajo, ker jih pri nas ne jemó.“

* **Mati pokarajo razposajivega Lukeca** in mu rekó: „Ako ne bodeš priden in ubógljiv, takóž pokličem parkeljna, ki je spodaj v kleti!“ Lukec odgovori: „Mati, če gori pride, ga bom pa vprašal, koliko je Bogov?“

Številčna naloga.

(Priobéti Iv. Zarnik.)

Zapiši številke 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 v sedem vrst drugo pod drugo takó, da bodeš imel v vsakej vrsti vseh gori imenovanih sedem števil. A zapisati moraš številko pod številko takó, da doboš v vsakej vrsti, ako sošteješ številke bodi si po ravnoležnem ali naopičnem redu, ali pa tudi križema, vsoto 28.

(Rešitev in imena rešilcev v prih. listu.)

Rešitev besedne in zabavne naloge v 10. „Vrtčevem“ listu.

Rešitev besedne naloge:

Azija
Radgona
Amerika
Belouška
Ilovica
Jarenina
Anastazija.

To nalogo so prav rešili: Gg. M. Rant v Premu; Iv. Povh, učitelj pri sv. Vencéslu (Štir.); Evgen Troha, gimn. v Mariboru; J. Mihelčič, Fr. Pirnat, I. Slobodnik.

Karl Koželj, Mart. Colarič, Jak. Kobe, J. Malnarič, Jak. Lovretič, J. Florjančič, Ant. Misič, Mih. Barbič, Fr. Mikoli, Mart. Pohar, Fr. Rajar, Mih. Črček, Štef. Plut, Jan. Jerman, Štef. Vidmar, Jos. Malerič, Fr. Jordan, Jan. Rajer, Viljem Mlejnik, Val. Knavs, Frid. Loger, J. Vozelj, Jan. Zupanc in Janko Munda, dijaki v Novomestu; Mir. Koren, učencec v Planini; Julij Zager, Fr. Kot, Jos. Cotel in Štef. Virt, učenci v Žavci (Štir.); Ig. Sijanec, učencec pri sv. Lovrenci v slov. gor. (Štir.); — gospa Marija Tanšek v Brežicah; Lini Kaligar, gospodična pri sv. Križi pri Kostanjevici in Marija Veranič, učenka v Gor. Polskavi (Štir.)

Rešitev zabavne naloge:

Vsaka zvezda na prvej ravnoležnej črti poméni érko „v“, na drugej érko „z“ itd., kakor kažejo érke v začetku ravnoležnih črt. Ako zameniš zvezde s érkami, doboš obéznano slovensko gaslo: **Vse za vero, dom, cesarja!**

To nalogo so prav rešili: Gg. Jos. Muha, kap. v Smartinu pri Slov. gradu (Štir.); M. Rant v Premu; Vranski na Vranskem (Štir.); Al. Vakaj, pri sv. Ani (Štir.); O. Krajec, Gustav Kernc, And. Grenkovič, Kornelj in Žani Gornj, dijaki v Ljubljani; Evgen Troha in Svojm. T., dijaka v Mariboru; Jan. Zupanc, Jan. Munda, Viljem Mlejnik, J. Vozelj, Val. Knavs, Frid. Loger, Fr. Jordan, Štef. Plut, Jan. Jerman, Štef. Vidmar, Jos. Malerič, Jan. Rajer, Jan. Malnarič, Jak. Lovretič, Jan. Florjančič, Anton Misič, Mih. Barbič, Fr. Mikoli, Mart. Pohar, Fr. Rajar, Mih. Črček, Karl Kobe, Mart. Colarič, Jak. Kobe, Jan. Mihelčič, Fr. Pirnat in I. Slobodnik, dijaki v Novomestu; Mir. Koren, učencec v Planini; Ivan Valencič, rešalec v Ljubljani; Blaž Berdnik, učencec pri sv. Vencéslu (Štir.); Julij Zager, Fr. Kot, Jos. Cotel in Štef. Virt, učenci v Žavci; Jan. Šešerko, učencec pri Sv. Jurji ob juž. žel. in Ig. Sijanec, učencec pri Sv. Lovrenci v slov. goricah (Štir.); Pravoslav Pertot, učencec v Trstu. — Gospa Marija Tanšek v Brežicah; Serafina Pirc, na Dunaji; Lini Kaligar, sv. Križ pri Kostanjevici; Pavlina Vivot pri sv. Florijanu v Doblju; Leopoldina Ličan, v Ilir. Bistrici; Fr. Smitik v Boh. Bistrici; Josipina Čelesnik, učenka v Ljubljani; Marija Pisanec, Mica Zdolšek, Lojza Vrečko, Marija Vučnik, Antonija in Otilija Kavčič, učenke v Št. Jurji ob juž. žel. (Štir.); Maricka Kenda v Kresnicah; Polona Krajnc, Mici Juhart, Julia Zerjav, Antonija Pavlič in Antonija Bračič, učenke pri sv. Vencéslu (Štir.); Pavla Suva v Ljubljani in Marija Veranič, učenka v Gor. Polskavi (Štir.).

„Vrtčec“ izhaja 1. dnó vsacaga meseca, in stoji za vse leto 2 gl. 60 kr.; za pol leta 1 gl. 30 kr. Napis: Uredništvo „Vrtčev“, mestni trg, Štev. 23 v Ljubljani (Laibach).

Izdatelj, založnik in urednik **Ivan Tomšič**. — Natismila Klein in Kovač v Ljubljani.